

krásky slovenska

ROČNÍK LV

1/78

KČS 5,-

ČS. CIMA OVEST (32)

TATRY (1972-1977) - 43

MOJA NAJDLHŠIA DĹŽKA LANA

CIMA OVEST

1977

ZOLTÁN DEMJÁN

Už druhý deň ležíme v stane. O našej nečinnosti rozhodla príroda. Ohlásila sa odrazu a plnou silou.

Najskôr pršalo, potom padali krúpy a nakoniec vzduchom poletuje snehové páperie.

Rozprávame sa iba o našej načatej ceste; začíname strácať nádej, že prvovýstup dokončíme.

Dnes je 20. augusta. Už neobsedím v stane, bežím pod stenu pozrieť sa, ako to tam vyzerá.

Pod nástupom ma zalial studený pot. Neverím vlastným očiam. Z nášho modrého lana chýba 15 metrov. Hompáľa sa v prázdne!

Nech čert vezme toho dobrodinca, ktorý ho na najvyššom dosahiteľnom mieste odrezal. Bežím späť.

Kamarátom oznamujem nemilú skutočnosť. Španielski horolezci, ktorí stanujú vedľa nás a majú tak isto, ako my rozrobený prvovýstup, ale v severnej stene Cima Grande, vysvetľujú, že najpravdepodobnejšie to spravili miestni „borci“ z Cortiny, ktorí neznášajú a považujú za urážku, ak im niekto cudzí lezie novú cestu na ich domácej pôde. Aj keď nás trápi otázka, prečo a aký to má zmysel, už o tom nerozprávame. Naďalej vytrvalo prší. Jednoducho treba sa aj s tým vyrovať.

Balíme sa, vyrážame pod stenu ešte za tmy.

Po neprijemnom nadväzaní nadväzujem na koniec rozstrapkaného lana slučky a za pomoci jumarov dosahujem najvyšší bod našich pokusov. Jano s Paľom likvidujú fixné laná, postupujú hore. Vyťahujeme bitkom nabitú batohy. S uspokojením zisťujem, že skala je suchá, že dážd' sa sem pre previslosť steny nedostane. O dvanástej na obed pokračujeme vo výstupe. Delikátny a obťažný traverz doľava priviedol nás na dobré stanovište. Z toho, čo nám severná stena Cima Ovest od tohto miesta ponúka, to sú pravdepodobne jej posledné horolezecké hrozienka. Obrovský biely kút nad nami, od ktorého sme si toľko sľubovali, je previsnutou náložou veľkých balvanov. Jeho jasne bielu plochu prikrášľujú včnievajúce, voľne visiace bloky veľkosti telefónnych búdok. Vytvárajú zvláštny zmätok previsnutého múru, paradoxne podrývajúci Newtonov gravitačný zákon. Tento bezútešný úsek dlhý päťdesiat metrov, visiaci nad prázdnom, nepridáva na radosť z pohybu vpred. Táto časť steny sa rovná hraniu sa s dynamitom. Bude skúškou celej škály obtiaží, úzkostí, ale ak sa nám pošťastí, potom aj radostí.

Široko rozkročený vykláňam sa doľava. Rozvážne ohmatávam prvú visiacu telefónnu búdku. Ak sa pohne, som v kameňolome! Strach mi zvierá žalúdok. Vyzerá to zle. Sústreďujem sa na prvú dĺžku kútom.

←
Zolo Demján
Ján Porvazník
Paľo Zelina

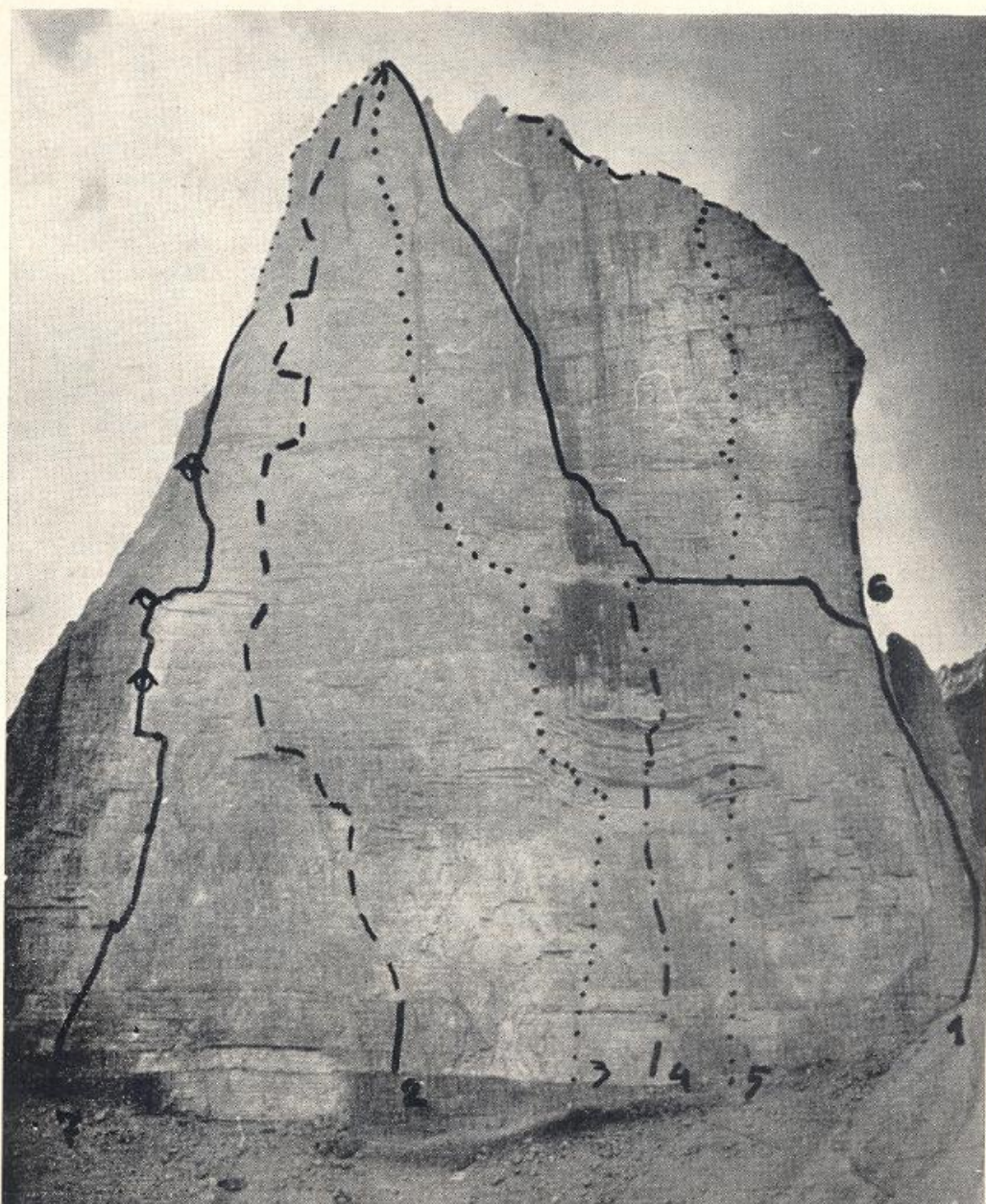
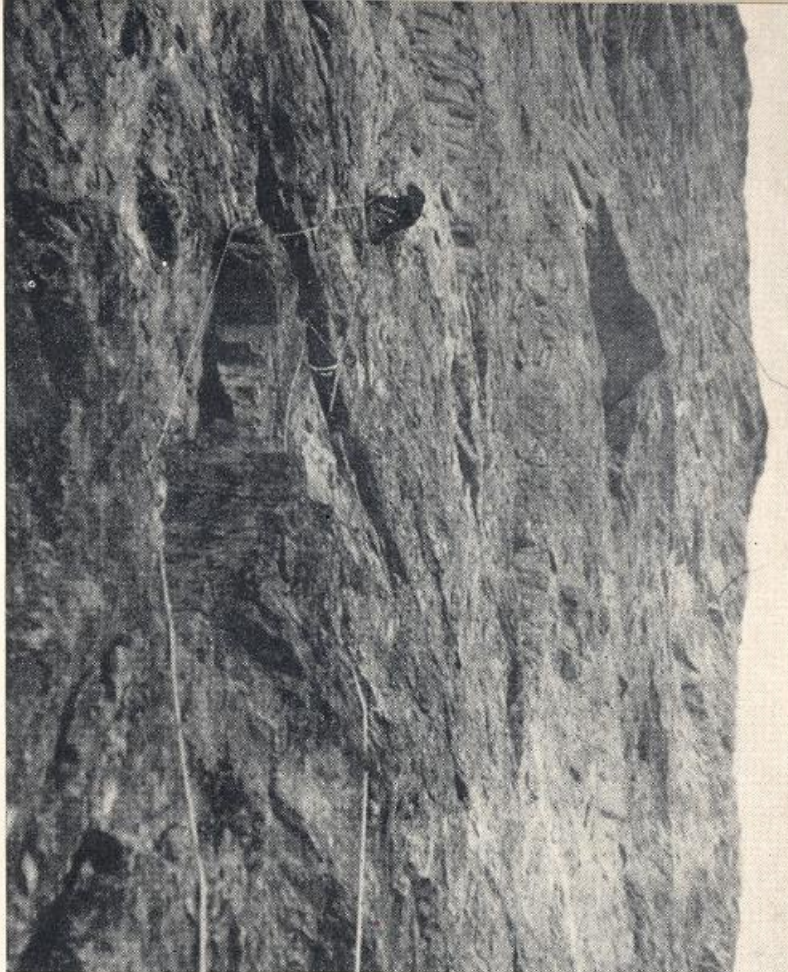
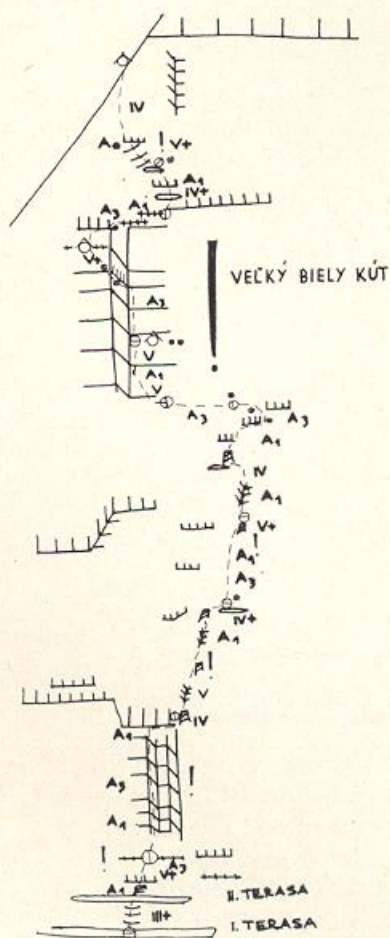
→
Prvá dĺžka a prvé stanovište

→
Cima Ovest, severná stena

1. Riccardo Cassin, Vittorio Retti 28.-30. 8. 1935
2. Cesta na pamiatku Jeana Couzyho - René Desmaison, Pierre Mazeaud 6.-11. 7. 1959
3. Svajčiarska direttissima - Hugo Weber, Albin Schelber 2.-7. 7. 1959
4. Obrovská strecha - Gerhard Baur, Erich a Walter Rudolf 30. 6.-2. 7. 1968
5. Thomas Gross 5.-20. 8. 1973
6. Pilier Veveričiek - Lorenzo Lorenzi, A. Michielli, Lino Lacedelli, G. Ghedina 21.-22. 7. 1959
7. Zoltán Demján, Ján Porvazník, Paľo Zelina
pokusy: 15.-17. 8. 1977
výstup: 21.-24. 8. 1977, klasifikácia podľa UIAA V+A₃.
Použitý materiál: 135 skôb, 30 vkladencov, 5 postupových exp. skôb, 5 exp. skôb na stanovištiach

FOTO A NAKRES ZOLO DEMJÁN

Nákres prvovýstupu

Ešte niekoľko sekúnd nerozhodnosti a hlásim: „Idem!“ Opatrne, v strehu sa pomaličky suniem dohora úsekom naháňajúcim hrôzu. Toto už zaváňa dobrodružstvom!

Neuveriteľné, fantastický chaos blokov drží sa po kope zázrakom!

Laná v rukách priateľov sa kľžu pomaly, centimeter za centimetrom. Podo mnou je už iba náramné prázdno. Z nervového napätia pociťujem únavu. Prvá dĺžka kútom je za mnou. Stojím nehybne a osadzujem expanzívnu skobu. Až potom si vydýchnem. Utvrdzujem sa, že to bola najdlhšia lanová dĺžka v mojom živote!

Únava a neskorá hodina primäli nás prečkať prvú noc v stene na biednom miestečku. Bivakujeme v závesných sieťach. Bohatú večeru z jedného trojuholníkového syra, sušeného ovocia a päť centimetrov čabajky na chlapa, ktorá vynaloženú energiu nevráti, zapijame kávou. O spaní nemožno hovoriť, ale zato vychutnávame všetkými zmyslami príjemné teplo spacích vriec.

Ráno pokračujeme v „mzde strachu“, kútom bez úľavy, skalou, ktorá si aj naďalej vyžaduje maximálnu opatrnosť a odbornú opateru z našej strany.

Z hornej časti kúta Jano preliezol nesmierne vzdušný traverz doľava. Priznávam kvality jeho lezenia. Má cit pre vrcholne jemné lezenie.

Strachu a úzkosti bolo už priveľa v povetří steny. Konečne šťastní stojíme na kúsku pevnej skaly, hoci bez prasklín. Šťastie doteraz bolo na našej strane, držalo sa nás ako kliešť.

Na ďalších lámavých dĺžkach hodiny rýchlo ubiehajú. Svojuľne neporušujeme normy horolezeckej etiky, ale musíme si pomáhať v postupe expanzívnymi skobami. Tu predstavujú aspoň aký-taký prostriedok zabezpečenia pred pádom. Či sme zašli príďaleko za hranicu únosnosti našej túžby? Začínam mať o tom nejasnú istotu. Konečne skoby spievajúc vnikajú po oká do skaly! Druhú noc trávim relatívne pohodlne, ležiac v sieťach. Ale ani táto noc a vyčkávanie rána nie je pre nás slasťou.

– Pokús sa driemať – rozkazujem si. Ale či sa dá driemať, keď nohy tvrdnú, neprekrvujú sa? Nevieť prečo, ale pripadáť si ako strokotanec.

Prvé záblesky denného svetla sú pre nás vykúpením. Víta nás slnko, prvé v tejto stene. Obloha je modrá a po včerašom snežení niet ani stopy. Kúsok lezieme čisto, potom prichádzajú hluché úseky bez prasklín a pre zmenu opäť akrobacia v ďalšej skúške dobrých nervov. Postupujeme za pomoci listových skôb zatĺčených medzi voľné kamene, držiace iba na čestné slovo. Používame všetku lezeckú techniku a ich vzájomné vzťahy, aby nám súhrnne dovolili postupovať ďalej hore, vyššie...

Stena asi dvesto metrov nad nami by už mala byť zvislá. To viem – len sa tam dostať! Z venca skôb zavesených na slučke vyberám primeranú listovú skobičku. Zatíkam ju. Vnikla do hluchej praskliny

iba na dva milimetre. Kladiem na ňu nohu, pomaly sa na nej vztyčujem, pre druhú nohu a ruky niet ani najmenej plošky či nerovnosti. Ako tak ešte udržiavam rovnováhu. Pristihnem sa pri myšlienke, že som jasne v zlom položení. Ohromne verím dobre vymyslenému kúsku železa. Už mi chýba len niekoľko centimetrov a zatĺciem ďalšiu skobu. Ešte som schopný chvíľu sa udržať v rovnováhe, ale na pokraji pádu. Len musíš rýchlo konať!!!, len neletieť z výšku do večnosti! V prstoch so skobou načahujem ruku čo najvyššie – a letím! Rýchlosťou blesku o šesť metrov nižšie visím v skobe.

Púšťam sa znova do tohto úseku, osadzujem postupovú expanzívnu skobu a z najvyššej priečky rebrička dosahujem prasklinu, ktorou voľne traverzujem doprava nad kút pod depresiou. O chvíľu opäť bezradne stojím na špičkách pohoriek. Ďalej už nevládzem a na koniec previsnutej časti steny nám chýba iba štyridsať metrov. Z posledných sil osadzujem expanzívnu skobu.

Jano preberá vedenie. Cesta k hrane ľavého piliera steny je zahradená previsnutými, voľne visiacimi blokmi. Chceme Jana informovať: ... keby si vedel, na čom stojíš... Vtom sa mu spod nôh vylomia stupy. Nemôže už nič iné robiť, iba liezť hore! Vyššie je skala o niečo pevnejšia. Zakladá vkladec...

Za súmraku dosahuje hranu a za ňou celkom pohodlnú terasu. Kričí: „Chlapci, to nie je obračka ovocia zo stromu, ale obračka o nervy a sily! Ale máme to už vyhrané!!!“

Pre Paľa a mňa sa začínajú galeje. Márne vyhadjeme batohy, zasekli sa pod prevismi. Musím zlanovať, batohy uvoľniť, šplhať sa hore po fixnom lane a potom ťahať batohy. Za úplnej tmy doliezame na terasu za pomoci lúčov prípevnených na prilbách, ktoré osvetľujú iba maličkú plochu skaly. Máme obrovskú radosť. Nad nami je už iba dvesto metrov čistého, voľného lezenia stenou.

Noc trávim už pohodlne. Až na malú rezervu dojedáme zásoby a pijeme vodu. Sme nekonečne unavení, ale šťastní. Mesačný svit vrhá dlhé tiene Troch Čím. Mlčíme, aj keď je o čom rozprávať. Dlho, dlho do noci pozerám na jasnú oblohu, myslím na cestu pod stenu s ťažkými batohmi, na posmešné úsmevy... Zaspávam od únavy, keď polnoc už dávno uplynula.

Na štvrtý deň, 24. augusta 1977, o 15. hodine, po 78-mich hodinách čistého lezeckého času stojíme na vrchole Cima Ovest di Lavaredo.

Konečne hore! Po nervovom vypätí, po ťažkom lezení, po ťažkom boji vôle, po úbytku telesných síl chce sa nám plakať – plakať od šťastia...

Konečne hore! Po nervovom vypätí, po ťažkom lezení, po ťažkom boji vôle, po úbytku telesných síl chce sa nám plakať – plakať od šťastia...